

GEMEENTE HELLENDONK

Behand.:

1 MEI 2012

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

A / B Stuk

Trefw.:

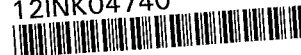
Werkpr.:

Kopie aan:

Archief D / N, reeks / V / Vertr.:

uw kenmerk

12INK04740

bijlage(n)

informatiecentrum tel.
(070) 373 80 20

betreft

VNG Handreiking De Openbare

Bibliotheek in het Digitale

Tijdperk

ons kenmerk

BAOZW/U201200641

Lbr. 12/041

datum

25 april 2012

Samenvatting

Om de ontwikkeling van de digitale bibliotheek inzichtelijk te maken en advies te geven voor de praktijk heeft de VNG de handreiking "De Openbare Bibliotheek in het Digitale Tijdperk" voor gemeenten opgesteld. De publicatie is te downloaden van VNG.nl. Het Rijk krijgt een wettelijke taak in de digitale bibliotheek. Als gevolg van de centralisatie van de inkoop van e-books zal een uitname uit het gemeentefonds plaatsvinden volgens planning per 1-1-2014. In 2013 zal over de hoogte van het bedrag een besluit worden genomen. Van belang is op korte termijn de lokale bibliotheek aan te sturen op aansluiting op de landelijke digitale infrastructuur. Op middellange termijn, als de collectie e-books en de verspreiding van digitale leesapparaten voldoende groot zijn, is aan te bevelen de papieren collectie zo veel als mogelijk te vervangen door (toegang tot) de landelijke digitale collectie.

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 80 20

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
VNG Handreiking De Openbare
Bibliotheek in het Digitale
Tijdperk

ons kenmerk
BAOZW/U201200641
Lbr. 12/041

Datum
25 april 2012

Geacht college,

De digitale bibliotheek komt eraan. Eind 2012 moeten alle bibliotheken zijn aangesloten op de infrastructuur van de digitale bibliotheek, die de stichting Bibliotheek.nl in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) aan het bouwen is. Door de aansluiting op de digitale infrastructuur wordt het onder meer mogelijk om e-books aan leden van de bibliotheek uit te lenen. Verder heeft de staatssecretaris van OCW een wijziging van de bibliotheekwetgeving per 1-1-2014 in voorbereiding om de landelijke verantwoordelijkheid voor de digitale bibliotheek vast te leggen. Om de ontwikkelingen inzichtelijk te maken en advies te geven voor de praktijk heeft de VNG de handreiking *“De Openbare Bibliotheek in het Digitale Tijdperk”* voor gemeenten opgesteld. De publicatie is te downloaden van VNG.nl. Belangrijkste punten zijn de volgende.

Uitname gemeentefonds per 1-1-2014

De bibliotheekwetgeving zal naar aanleiding van de digitale bibliotheek worden geactualiseerd. De gemeenten blijven verantwoordelijk voor de lokale, fysieke bibliotheek. In de visie van de staatssecretaris van OCW zal geen verandering komen in het bevorderingskarakter van deze taak, zoals thans vastgelegd in de Wet op het specifieke cultuurbeleid. Het Rijk wordt verantwoordelijk voor de subsidiëring van de infrastructuur van de digitale bibliotheek (inclusief de service en beheerkosten) én de inkoop van digitale content (e-books, digitale tijdschriften en dagbladen etc.). De inkoop wordt nu nog gefinancierd door gemeenten via de lokale bibliotheken samenwerkend in VOB-verband. De centralisering maakt een efficiënte inkoop mogelijk. Bij de digitale bibliotheek zal naast de openbare bibliotheken onder meer de Koninklijke Bibliotheek betrokken worden.

VNG, OCW en BZK zijn overeengekomen dat in verband met de centralisatie van de inkoop een uitname uit het gemeentefonds zal plaatsvinden. Over de hoogte van dit bedrag en het groeipad

daar naartoe in de tijd moeten nog afspraken worden gemaakt. Van belang is dat door OCW en Justitie wordt onderzocht of e-books net als papieren boeken onder het zogenoemde leenrechtenstelsel kunnen worden gebracht. Dat zal de opbouw van de digitale bibliotheek bespoedigen. In 2013 zal een besluit over de hoogte van het uit te nemen bedrag worden genomen. De uitname zal niet eerder dan in 1-1-2014 aan de orde zijn, de datum waarop de nieuwe wetgeving volgens planning van kracht zal worden. De uitname kan te zijner tijd door de gemeente worden doorberekend in de subsidie aan de lokale bibliotheek.

Landelijke digitale en lokale fysieke bibliotheek versterken elkaar

Een belangrijke vraag is hoe de digitale bibliotheek en de lokale, fysieke bibliotheek zich tot elkaar gaan verhouden. Het antwoord is: zij vullen elkaar aan en versterken elkaar. De gebruiker zal op verschillende manieren toegang tot de bibliotheek zoeken en daarbij geen onderscheid willen maken tussen de digitale en de fysieke bibliotheek. Om de gebruiker te bedienen zullen de landelijk digitale en de lokale fysieke bibliotheken nauw met elkaar worden verbonden in een samenhangend stelsel.

De lokale bibliotheek zal in de toekomst een organisatie zijn die sterker leunt op een advies- en gidstaak dan op de uitleentaak. Hoewel de uitleen in toenemende mate digitaal zal plaatsvinden, blijft de uitleening en raadpleging van de fysieke collectie voorlopig nog van belang. De bibliotheek kan zich profileren op ondersteuning van (persoonlijke) ontwikkeling en educatie. Dit door studiefaciliteiten te bieden, en te fungeren als lokaal kenniscentrum voor leesbevordering, bestrijding van laaggeletterdheid en mediawijsheid.

Aansluiting op Bibliotheek.nl

Op de korte termijn (2012-2013) is van belang dat de lokale bibliotheek aansluit op Bibliotheek.nl. De kosten van de aansluiting hebben betrekking op de koppeling van het bibliotheekstelsel aan de digitale infrastructuur. De bibliotheken hebben van OCW een tegemoetkoming van € 37.000, - ontvangen bij de bestrijding van deze kosten. Onderdelen van de digitale infrastructuur zijn onder meer een gezamenlijke website - infrastructuur, een Nationale Bibliotheek Catalogus en een Datawarehouse waarin gegevens zullen worden opgenomen ten behoeve van aansturing, marketing, onderzoek en benchmarking. Het vervangen van bestaande applicaties door de landelijke diensten zal kosten besparen. Hoe groot de kosten en besparingen zijn, is afhankelijk van de uitgangssituatie. Het verdient aanbeveling een projectplan voor de aansluiting te maken als dat nog niet is gebeurd.

Op middellange termijn digitalisering optimaliseren

Als de bibliotheek een grote papieren collectie blijft aanhouden, zullen dubbele kosten worden gemaakt. Het geheel vervangen van de papieren collectie door een digitaal aanbod is niet realistisch; wel kan het gebruik van het papieren boek zoveel als mogelijk worden teruggedrongen door substitutie. Gebruikers kunnen gestimuleerd worden te kiezen voor e-content door de fysieke collectie te beperken tot die titels waarvoor geen digitaal alternatief bestaat of voor speciale doelgroepen, die moeilijk tot digitaal lezen in staat zijn. Bij de overgang naar het gebruik van digitale content is het van belang gebruikers met advies en voorlichting te ondersteunen.

Momenteel is de bibliotheekcollectie van e-books nog te klein en is het gebruik van digitale leesapparaten zoals e-readers en tablets nog onvoldoende. Naar verwachting zal dat in een periode van een jaar of vier veranderen. Het is van belang nu al de lokale beleidsuitgangspunten vast te stellen zodat de lokale bibliotheek zich kan voorbereiden op de nabije toekomst.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet
lid directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.